

Yhteenveto Lava tuloksista

Suunnitellulla palveluverkko ratkaisulla, jossa varhaiskasvatus keskitetään Satulaivan yksikköön ja perusopetus alakoulun osalta järjestetään Kirkonkylän koululla ja yläkoulu Saimaanharjulla on vaikutusta lasten ja perheen arkeen ja arjen sujuvuuteen kokonaisuudessaan. Painotukset eri alueilla ovat luonnollisesti erilaisia. Kokonaisuudessa palveluverkon muutoksella huoltajien mukaan on vaikutusta muuttoliikkeeseen ja alueiden elinvoimaisuuteen. Säästöjä ei huoltajien mukaan pidä hakea lapsista. Osa huoltajista näki palveluverkko muutoksen tapahtuvan liian nopeasti. Palveluverkko muutos syksyllä 2019 koskee Kirkonkylän alueella 72 varhaiskasvatuksen piirissä olevaa lasta sekä noin 117 oppilasta. Saimaanharjun vaikutusalueella luvut ovat 112/137 ja Vehkataipaleella 20/61. Luvut ovat vielä varhaiskasvatuksen osalta arvioita.

Varhaiskasvatuksen osalta huoltajien enemmistön (57%) mielipide on, että palveluverkkoon ei pitäisi tehdä muutoksia vaan varhaiskasvatus pitäisi järjestää kolmessa yksikössä. Kyselyssä tuli ilmi, että varhaiskasvatusta tulisi myös järjestää Vehkataipaleen alueella. Varhaiskasvatushenkilöstön vastauksessa keskittämisen kannalla oli suurin osa vastaajista. Valtaosa kyselyyn vastanneista huoltajista näki varhaiskasvatuspalveluverkon vaikuttavan joko jonkin verran tai paljon perheen arkeen. Huoltajat kantoivat huolta lapsiryhmän ja päiväkodin koosta sekä sijainnista, mutta kyselyssä nousi esiin myös ajanmukaisten tilojen ja viihtyisyyden sekä turvallisuuden merkitys ja kulkuyhteydet.

Varhaiskasvatusikäiset lapset vastasivat omaan kyselyyn ikä ja kehityskauden mukaisesti. Lapset haluavat pysyä omassa päiväkodissa, mutta ovat myös muutosvalmiita.

LAVA-kyselyn mukaan esiopetuksen toteuttaminen joko päiväkodin tai koulun yhteydessä jakoi huoltajien mielipiteitä. 32 % vastaajista oli sitä mieltä, että esiopetus tulisi järjestää päiväkodin yhteydessä. Vehkataipaleen osalta vastaajat näki, että esiopetustoiminta pitäisi järjestää koulun yhteydessä. Huoltajat kantoivat huolta osa-aikaisen varhaiskasvatuksen järjestämistavasta esiopetuspäivän jälkeen. Varhaiskasvatushenkilöstön mielestä esiopetus tulisi järjestää alakoulun yhteydessä. Henkilöstö kantoi huolta yksikön ja lapsiryhmien koosta ja noin puolet, että muutos heikentäisi merkittävästi tai jonkin verran työolosuhteita (53 %).

Perusopetuksen osalta LAVA-kyselyssä oppilaiden mielipiteissä nousivat esiin negatiivisinä vaikutuksina koulumatkan pituus, kulkuyhteydet ja koulun koko. Tämä asiat korostuivat Vehkataipaleen oppilaiden osalta. Kaverisuhteiden merkitys on suuri alakoulun oppilaille. Kirkonkylän ja Saimaanharjun oppilaiden myönteinen asenne uusien oppilaiden kohtaamiseen ja kaverisuhteiden luomiseen näkyy tuloksissa. Samalla näiden koulujen oppilaiden mielestä koulun koon muutokselle ei ole suurta merkitystä. Opettajan pysyvyyden merkitys on suuri alakoulun oppilaille, tämä näkyi selvästi myös LAVA-tuloksissa. Vapaa sana vastauksessa metsäkoulun merkitys on suuri Vehkataipaleen oppilaille. Kiusaamisen uhka näkyi 10 oppilaan vastauksessa. Harrastuspaikan löytyminen koulun läheltä on myös merkityksellinen koulujen oppilaille.

Perusopetuksen palveluverkon pysyminen ennallaan sai suurinta kannatusta Saimaanharjun alueen vanhemmilta. Vehkataipaleen vanhemmat olivat kahden alakoulun ja yhden yläkoulun kannalla. Kirkonkylän koulun vanhempien mielipiteet jakautuivat tasaisesti kolme vaihtoehtoa välillä. Palveluverkkomuutoksella on huoltajien mukaan paljon vaikutusta Saimaanharjun ja Vehkataipaleen perheiden elämään. Huolenaiheena huoltajavastauksissa korostuivat koulumatkan pituus ja turvallisuus, ryhmäkokojen kasvaminen, opetuksen laatu ja yhteisöllisyyden katoaminen. Välillisiä vaikutuksia on huoltajien mukaan lasten hyvinvointiin ja terveyteen, lasten ja perheen sosiaalisiin suhteisiin, perheen asumiseen ja alueiden vetovoimaisuuteen. Koulumatkoja riskitekijät voitiin luokitella tulosten mukaan seuraavasti:

Pitkillä koulumatkoilla ja koulupäivän pituudella on vaikutusta

- lasten jaksamiseen,
- oppimiseen ja kehitykseen.

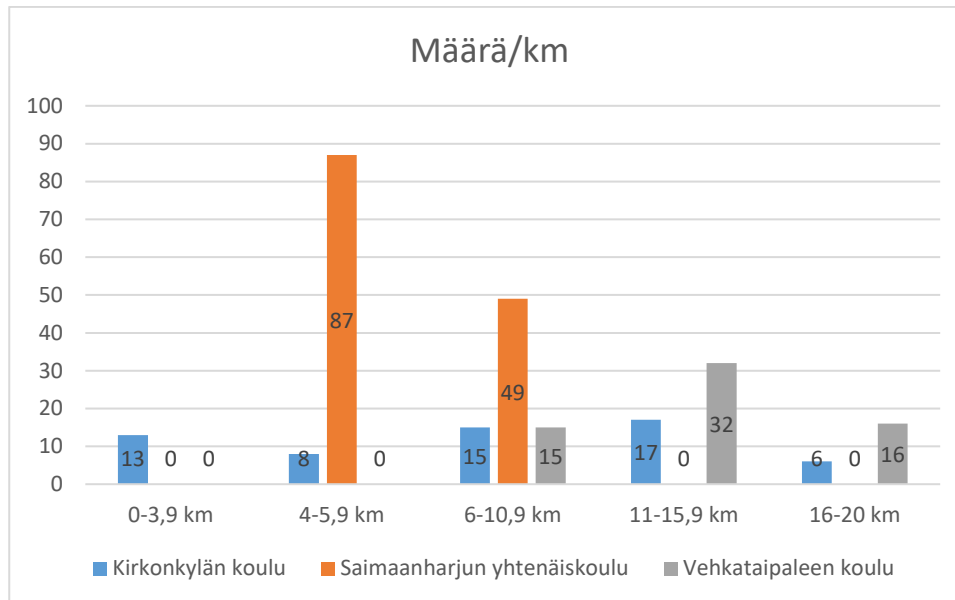
Koulumatkoihin odotuksineen käytetty aika verottaa

- lasten ja nuorten vapaa-aikaa,
- harrastustoimintaa ja
- on pois levosta.

Saimaanharjun alueen vanhempien vastauksista on heijastuksia väistötiloista johtuvista ongelmista. Muutokset palveluverkossa toisi helpotusta terveen koulurakennuksen, ajanmukaisien ja monipuolisten opetusvälineiden osalta. Huoltajien vastauksessa tuli myös esille huoli ryhmäkokojen kasvamisesta, mutta myös mahdollisuus valinnaisten oppiaineiden osalta opetuksen monipuolistamiseen ja oppilashuollollisten palvelujen keskittämiseen.

Perusopetuksen opetushenkilöstön mukaan paras vaihtoehto on Taipalsaaren yhtenäiskoulu, jossa on kaksi toimipistettä 30 %. Palveluverkkomuutosta ei kannattanut 27 % ja 28 % oli Vehkataipaleen koulun säilyttämisen kannalla. Parhaana vaihtoehtona esiopetuksen toteuttamiselle on sen järjestäminen koulun yhteydessä. Palveluverkkomuutos nähtiin joko jonkin verran tai merkittävästi heikentävän omia työolosuhteita (84 %). Huolta kannettiin luokkakokojen kasvusta ja mahdollisesti melusta. Terve koulurakennus ja ajanmukaiset ja monipuoliset opetusvälineet toisivat henkilöstön näkökulmasta vaikutusta koulunkäyntiin liittyvinä asioina. Henkilöstö kantoi myös huolta palveluverkkomuutoksen aikataulusta.

Taulukossa 1. on kuvattu koulukuljetuksessa olevien tai siirtyvien oppilaiden koulumatkojen pituus lukuvuonna 2019–2020, jos palveluverkko muutos toteutuu.

Toimenpiteet muutoksen vaikutuksen vähentämiseksi. On huomioitava, että nämä toimenpiteet eivät kokonaisuudessa poista lapsiin tai perheisiin kohdistuvia muutoksia, mutta voivat vähentää niitä!

Varhaiskasvatus	Muutos	Toimenpiteet muutoksen vaikutusten vähentämiseksi
Lapsiryhmän koon kasvu ja henkilöstön pysyvyys		Kunnassa on määritelty lapsiryhmien koot lainsäädännön mukaisesti. Joustava henkilöstön käyttö yhdessä toimipisteessä, työhyvinvointi ja kehittäminen. Osaamisen keskittyminen.
Varhaiskasvatuksen keskittyminen yhteen toimipisteeseen		Palvelusetelin käyttöönotto. Kunnan äärialueiden huomioiminen palvelutuotannossa.
Palvelusetelin käyttöönotto		Joustavuutta perheen arkeen.

Esiopetuksen järjestäminen koulun yhteydessä		Joustava koulupolku pitää olla tasapuolisesti käytössä.
Osa-aikaisen varhaiskasvatuksen järjestäminen esiopetuksen yhteyteen		Osa-aikaista varhaiskasvatusta pitää lainsäädännön puitteissa järjestää esiopetuksen yhteydessä = lapsi ei siirry päivän aikana toiseen ryhmään/rakennukseen, samat aikuiset pysyvät koko päivän.
Vanhempien saattoliikenne		Riittävät parkkitilat järjestettävä päiväkodin yhteyteen.
Sosiaalisten suhteiden pysyvyyden merkitys muutostilanteessa		Varmistetaan päiväkotiryhmien jaossa. Kaverisuhteet Tutut aikuiset
Lasten erityistarpeiden huomioiminen		Henkilöstön osaamisen hyödyntäminen, joustavat ryhmäjaot, erityislastentarhaopettajan työpanoksen keskittäminen.
Perusopetus /huoltajat/oppilaat	Muutos	Toimenpiteet muutoksen vaikutusten vähentämiseksi
Koulumatkan pituus ja käytetty aika		Koulupäivien alkaminen ja päättyminen säännöllisesti, ei liian varhaisen koulupäivä alkua kuljetusoppilaille, koulukuljetusten optimointi. Koulukuljetus myös Saimaanharjun oppilaille.
Koulumatkan turvallisuus		Linja-autoliikenteen noutopisteen turvallisuuden varmistaminen, (liikenneturvallisuustyöryhmän hyödyntäminen). Aikuinen mukana linja-liikenteessä tarvittaessa. Koulukuljetusten lisääntyminen lisää myös koulumatkojen turvallisuutta.
Koulupäivän pituus ja harrastustoiminta		Joustavan koulupäivän ratkaisut. Joustavassa koulupäivässä kerhotoiminta voidaan sijoittaa aamu-, keski- tai iltapäivään.
Jaksaminen koulupäivän aikana		Välipala – mahdollisuuden tarjoaminen Varataan koulupäivän sisälle aikaa rauhoittumiselle/rentoutumiselle.
Metsäkoulu		Metsäkouluperinteen siirtäminen Kirkonkylän koulun toiminnaksi.

Henkilökunta		Tutut opettajat ja koulunkäynninohjaajat muutoksen tueksi.
Ryhmä koko		Jakotunnit / joustavan koulupäivän ratkaisut / ei kuljetusoppilaiden huomioiminen jakotuntien laadinnassa.
Opetuksen laatu / erityisen tuen varmistaminen		Osaamisen keskittyminen / Laaja-alaiset erityisopettajaresurssi ja pienryhmät. Joustavat pedagogiset opetusryhmät: Osaamistaisosten ryhmäjakoja hyödyntäminen; esim. äidinkielen tunti luokat 2a ja 2b; sujuvasti lukevat 2a luokanopettajan kanssa ja heikommin lukevat 2b luokanopettajan kanssa.
Koulukiusaaminen		KIVA-koulu menetelmät, vertaissovittelu, ryhmäytymistäpahtumat. Yhteistoiminta luokka-asteiden välillä, kummiluokkatoiminta, yhteisöllisyys, kodin ja koulun välinen yhteistyö.
Kaverisuhteiden varmistaminen		Luokkajaot, joissa huomioidaan olemassa olevat kaverisuhteet.
Muut	Muutos	Toimenpiteet muutoksen vaikutusten vähentämiseksi
Harrastustoiminnan jatkuminen kyläyhteisössä		Kartoitetaan ja mahdollistetaan harrastustoiminnan jatkuminen kyläyhteisöissä.
Alueiden elinvoima		Kuntastrategiset toimenpiteet ja strategian päivitys.